



Juridiskās  
palīdzības  
administrācija

**2011.gada  
publiskais pārskats**

Rīga, 2012.



# Saturs

<b>PRIEKŠVārds.....</b>	<b>3</b>
<b>1. PAMATINFORMĀCIJA .....</b>	<b>5</b>
1.1. Juridiskās palīdzības administrācijas statuss, uzdevumi un budžeta programma .....	5
1.2. Struktūra un struktūrvienību funkcijas .....	6
1.3. 2011.gadam noteiktās prioritātes.....	7
<b>2. IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI UN FINANŠU RESURSI.....</b>	<b>10</b>
<b>2.1. Darbība valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanā .....</b>	<b>10</b>
2.1.1. Saņemtie iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam .....	13
2.1.2. Lēmumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību .....	14
<b>2.2. Darbība, nodrošinot valsts kompensāciju izmaksu .....</b>	<b>17</b>
2.2.1. Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi .....	18
2.2.2. Lēmumi par valsts kompensāciju .....	19
<b>2.3. Darbība, nodrošinot izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu .....</b>	<b>21</b>
<b>2.4. 2011.gadā veiktie pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai .....</b>	<b>22</b>
2.4.1. Sniedzamo pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana .....	22
2.4.2. Komunikācija ar sabiedrību .....	23
<b>2.5. Budžeta informācija.....</b>	<b>24</b>
2.5.1. No valsts budžeta saņemto līdzekļu izlietojums.....	24
2.5.2. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība.....	25
2.5.3. Valsts kompensācijas cietušajiem .....	26
<b>3. PERSONĀLS .....</b>	<b>27</b>
<b>4. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2012.GADĀ .....</b>	<b>30</b>



## Priekšvārds

Juridiskās palīdzības administrācija (turpmāk – JPA) tika izveidota 2006.gadā un tās funkcijās, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ietilpst valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršana, atlīdzības izmaksāšana juridiskās palīdzības sniedzējiem par sniegto juridisko palīdzību, valsts kompensāciju izmaksāšana tišos noziedzīgos nodarījumos cietušajiem un JPA izmaksāto valsts budžeta līdzekļu piedziņa. JPA nodrošina juridisko palīdzību un valsts kompensācijas cietušajiem arī pārrobežu gadījumos.

Pārskata perioda statistika norāda, ka saglabājas pieprasījuma pieauguma tendence pēc iestādes sniegtajiem pakalpojumiem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensācijām cietušajiem. Saņemtie pieprasījumi arvien vairāk liecina par to, ka pēdējo gadu laikā kopumā pieaugusi sabiedrības izpratne par JPA sniegto pakalpojumu saturu. Minētais skaidrojams ar iesaistīto iestāžu veiksmīgu sadarbību, nodrošinot iedzīvotājiem iespēju vērsties pēc nepieciešamās informācijas pašvaldību sociālajos dienestos un pie kriminālprocesu virzītājiem.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2011.gadā pieaudzis juridiskās palīdzības pieprasījumu skaits. Pārsvarā pieņemti lēmumi par juridiskās palīdzības piešķiršanu civilstrīdos, kas saistīti ar laulības šķiršanu, uzturlīdzekļu piedziņu un paternitātes noteikšanu, kā arī parādu un zaudējumu piedziņas jautājumu risināšanai.

2011.gadā pieprasījumu pēc valsts kompensācijām skaits ir saglabājies 2010.gada līmenī. Turklāt salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, 2011.gadā ir samazinājies atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju skaits un pieaudzis pozitīvo lēmumu īpatsvars, kad valsts kompensācija cietušajam tika izmaksāta.

Neskatoties uz to, ka JPA atrodas Rīgā, Brīvības gatvē 214, iestādes sniegtie pakalpojumi tiek koordinēti visos valsts reģionos. Iedzīvotāji informāciju par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju saņemšanas iespējām var saņemt pašvaldības sociālajā dienestā, kuras administratīvajā teritorijā ir to dzīvesvieta vai kur tie tiesiski uzturas. Līgumus ar JPA noslēguši juridiskās palīdzības sniedzēji, kuru prakses vietas atrodas ne tikai Rīgā, bet arī Latvijas reģionos, kas nodrošina personai iespēju saņemt juridisko palīdzību tuvāk dzīvesvietai. Informāciju par iespējām saņemt valsts kompensāciju cietušie var saņemt pie procesa virzītājiem.

2011.gadā JPA turpināja optimizēt iestādes iekšējās procedūras un strādāja pie iestādes sniegto pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanas. Pārskata periodā JPA turpināja



īstenot iepriekšējos gados uzsāktos sabiedrības informēšanas pasākumus, lai nodrošinātu iedzīvotāju informētību par iestādes funkcijām un sniegtajiem pakalpojumiem.

JPA pateicas sadarbības partneriem par veiksmīgu sadarbību un kopīgi paveikto 2011.gadā!



# 1. Pamatinformācija

## 1.1. Juridiskās palīdzības administrācijas statuss, uzdevumi un budžeta programma

JPA tika izveidota 2006.gada 1.janvārī, pamatojoties uz 2005.gada 17.martā pieņemto Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu un Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums”. Ar 2006.gada 20.jūniju JPA sāka nodrošināt valsts kompensāciju izmaksu likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem” noteiktajos gadījumos.

JPA funkcijās ietilpst lemšana par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu civillietās un administratīvajās lietās (apelācijas procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros un lēmuma par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu vai lēmuma par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanas ietvaros), valsts kompensāciju izmaksāšana, ja tīša noziedzīgā nodarījuma rezultātā iestājusies personas nāve, nodarīti smagi vai vidēja smaguma miesas bojājumi, aizskarta personas dzimumneaizskaramība vai cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu, kā arī normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos nodrošināt valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai un valsts kompensācijām izmaksāto valsts budžeta līdzekļu piedziņu.

Atbilstoši Eiropas Savienības Padomes 2003.gada 27.janvāra direktīvai 2003/8/EK, kuras mērķis ir pilnveidot tiesu pieejamību pārrobežu strīdos, nosakot kopīgus obligātus noteikumus attiecībā uz juridisko palīdzību šādos strīdos, un 2004.gada 29.aprīļa direktīvai 2004/80/EK par kompensāciju noziegumos cietušajiem, JPA nodrošina valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensācijas cietušajiem arī pārrobežu gadījumos.

Funkciju īstenošanai JPA izmanto Tieslietu ministrijas budžeta programmā „Juridiskās palīdzības nodrošināšana” un „Kriminālsodu izpilde” paredzētos līdzekļus. Budžeta programmas „Juridiskās palīdzības nodrošināšana” ietvaros JPA apsaimnieko valsts budžeta līdzekļus, kas paredzēti valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai, savukārt budžeta programmas „Kriminālsodu izpilde” ietvaros JPA apsaimnieko valsts budžeta līdzekļus, kas paredzēti valsts kompensāciju izmaksai.

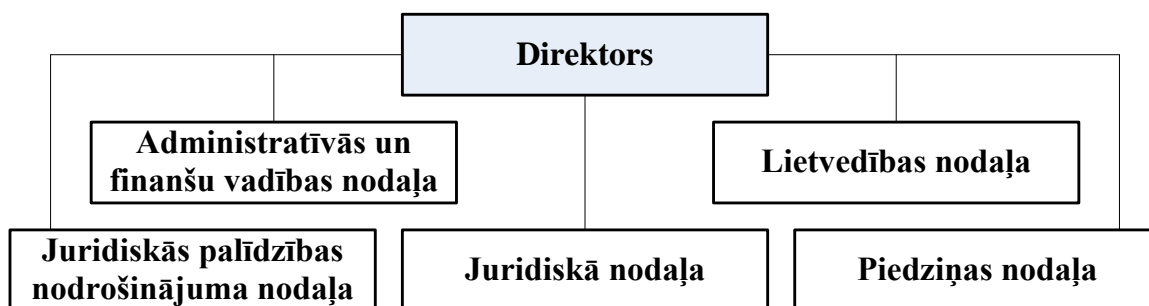


## 1.2. Struktūra un struktūrvienību funkcijas

JPA ir viena līmeņa iestāde, proti, tās administratīvi funkcionālais aparāts atrodas vienkopus – Rīgā, Brīvības gatvē 214.

Pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai Latvijas Republikas reģionos, JPA sadarbojas ar juridiskās palīdzības sniedzējiem, dažādām valsts un pašvaldības institūcijām, kā arī nevalstiskajām organizācijām.

JPA struktūru veido direktors, kas ir augstākā JPA amatpersona un tā tiešā pakļautībā ir piecas nodaļas: Administratīvās un finanšu vadības nodaļa, Lietvedības nodaļa, Juridiskā nodaļa, Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa un Piedziņas nodaļa.



Direktors vada JPA administratīvo darbu un organizē funkciju efektīvu izpildi, nodrošina JPA valsts budžeta finanšu resursu plānošanu, sagatavošanu, izpildi un uzraudzību, pieņem pārvaldes lēmumus un izdod iekšējos normatīvos aktus. Direktors izveido racionālu struktūru JPA funkciju izpildei, piemēro disciplinārsodus JPA amatpersonām, organizē JPA doto uzdevumu izpildi un kontroli, bez īpaša pilnvarojuma pārstāv JPA, pārvalda JPA mantu, kā arī veic citas Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktās tiešās pārvaldes iestādes vadītāja funkcijas un citos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Administratīvās un finanšu vadības nodaļas kompetencē ietilpst personāla vadības jautājumi, valsts kompensāciju izmaksa, samaksas nodrošināšana juridiskās palīdzības sniedzējiem un zvērinātu advokātu vecākajiem, budžeta plānošanas, sagatavošanas, izpildes un uzraudzības procesi, finanšu līdzekļu un to izlietojuma uzskaitē, kā arī citas funkcijas: mantisko vērtību pārvaldība un darba aizsardzības pasākumu organizēšana, politikas plānošanas un vadības dokumentu, kā arī rezultatīvo rādītāju izstrāde un izpildes analīze, pārziņā esošo valsts informācijas sistēmu uzturēšana un to darbības nepārtrauktības nodrošināšana, iepirkumu organizēšana iestādē, saimnieciskais



nodrošinājums un kontroles nodrošināšana par materiālo vērtību, finanšu resursu izmantošanu un valsts īpašuma saglabāšanu u.c.

Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļas kompetencē ietilpst valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumu izvērtēšana un lēmumu projektu sagatavošana par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt trūcīgām, maznodrošinātām un citām personām normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā, juridiskās palīdzības līgumu slēgšana, pārslēgšana un laušana, juridiskās palīdzības sniedzēju norīkošana, paziņojumu pārbaude par sniegto juridisko palīdzību civillietās un administratīvās lietās.

Juridiskās nodaļas kompetencē ietilpst valsts kompensācijas pieprasījumu izvērtēšana un lēmumu projektu par valsts kompensācijas izmaksu vai atteikumu to izmaksāt sagatavošana, pārvaldes lēmumu, privāttiesisko un publisko tiesību līgumu projektu iepriekšējas papildpārbaudes, paziņojumu par sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā pārbaudes, iekšējo normatīvo aktu izstrādes nodrošināšana un iestādes iekšējo normatīvo aktu uzskaites sistematizācija, iekšējo normatīvo aktu aktualizācijas procesu koordinēšana, kā arī metodiska atbalsta sniegšana citām JPA struktūrvienībām normatīvo aktu piemērošanā.

Piedziņas nodaļa nodrošina un organizē normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos JPA izmaksāto valsts kompensāciju cietušajiem un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksāto līdzekļu piedziņu valsts budžetā.

Lietvedības nodaļas kompetencē ietilpst JPA lietvedības organizēšana, dokumentu aprīte, izpildes termiņu kontrole, dokumentu arhivēšanas un iznīcināšanas nodrošināšana, kā arī grāmatu krātuves darbības organizēšana.

### **1.3. 2011.gadam noteiktās prioritātes**

Nolūkā nodrošināt pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, JPA 2011.gadam izvirzīja šādas prioritātes:

1) ieviest 2008.gada 16.decembra Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, 13.panta 4.punktā noteiktās prasības attiecībā uz valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu;

2) izstrādāt priekšlikumus grozījumiem Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, lai pilnveidotu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības līgumu ar juridiskās



palīdzības sniedzējiem slēgšanas procedūru, kā arī noteiktu ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saistīto izmaksu piedziņas kārtību civilprocesā un kriminālprocesā;

3) ieviest praksē 2008.gada 18.decembra Eiropas Padomes regulu (EK) Nr.4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbības uzturēšanu saistību lietās ieviešanu Latvijā, veicot grozījumus Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā;

4) turpināt darbu izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas procedūras pilnveidošanai, informējot Tieslietu ministriju par konstatētajām nepilnībām cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas procesā un valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai izmaksāto līdzekļu piedziņas procesa pilnveidošanas iespējām;

5) pilnveidot sadarbību ar citu Eiropas Savienības valstu kompetentajām iestādēm nolūkā izzināt labāko praksi un pilnveidotu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktiem, kā arī līdzdarboties direktīvas projekta izstrādē, lai nodrošinātu un uzlabotu noziedzīgos nodarījumos cietušo tiesību efektīvāku aizsardzību visā Eiropas Savienībā, pamatojoties uz Daudzgaļu programmu 2010.-2014.gadam saistībā ar brīvības, drošības un tiesisku telpu (Stokholmas programma).

Īstenojot pirmo prioritāti, 2011.gadā izstrādāti grozījumi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, kas stājās spēkā 2011.gada 4.augustā un ar kuriem ieviestas 2008.gada 16.decembra Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, 13.panta 4.punktā noteiktās prasības attiecībā uz valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu ārzemniekiem, kuri Imigrācijas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā ir pakļauti izraidīšanas procedūrai.

Īstenojot otro prioritāti, JPA, lai pilnveidotu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības līgumu ar juridiskās palīdzības sniedzējiem slēgšanas procedūru, kā arī noteiktu ar juridiskās palīdzības saistīto izmaksu piedziņas kārtību, izstrādāja priekšlikumus grozījumiem Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā.

Trešā prioritāte - 2008.gada 18.decembrī Eiropas Savienības Padomes pieņemto Regulu (EK) Nr.4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi, un sadarbību uzturēšanas saistību lietās (turpmāk Regulā Nr. 4/2009) Latvijā piemēro no 2011.gada 18.jūnija. Ņemot vērā Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācijas uzdevumus, tika nolemts, ka Regulā Nr.4/2009 noteiktās centrālās iestādes





funkcijas veiks un Regulā Nr.4/2009 noteikto juridisko palīdzību tajā noteiktajos gadījumos sniegs Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācija.

Īstenojot ceturto prioritāti, JPA pārskata periodā turpināja darbu pie izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas procedūras pilnveidošanas, informējot Tieslietu ministriju par konstatētajām nepilnībām cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas procesā, kā arī pārrunājot un precizējot ar Tieslietu ministrijas pārstāvjiem iespējamos grozījumus likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem”. 2011.gada nogalē JPA darbinieki devās darba vizītē uz Zviedriju, lai iepazītos ar valsts kompensāciju izmaksas un piedziņas mehānismiem, ar mērķi pilnveidot izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas mehānismu Latvijā.

Tāpat tika turpināts darbs pie valsts nodrošinātajai juridiskajai palīdzībai izmaksāto līdzekļu piedziņas procesa pilnveidošanas. Ir izstrādāti priekšlikumi grozījumiem Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, ar ko paredzēts precizēt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksāto līdzekļu piedziņas gadījumus un kārtību. 2011.gada 25.novembrī likumprojekts „Grozījumi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā” (Nr.94/Lp11) iesniegts Saeimā.

Piektā prioritāte - ņemot vērā Eiropas Savienības dalībvalstu normatīvajos aktos iestrādātos principus par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju un advokātu profesionālās kvalifikācijas celšanas nepieciešamību, kā arī nepieciešamību apzināt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanas pārrobežu strīdos leģislatīvos un praktiskos aspektus, JPA pārstāvji Ziemeļu Ministru padomes Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas „Valsts administrācija” projekta ietvaros zināšanu un pieredzes apmaiņas nolūkā apmeklēja Zviedriju un Norvēģiju. Pieredzes apmaiņas vizītēs iegūtas zināšanas un pieredze (par tiesisko regulējumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības lietās), kuru iespējams izmantot turpmākai valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības (valsts un pārrobežu) sistēmas pilnveidošanai Latvijā.

JPA pārskata periodā turpināja jau iepriekšējos gados uzsākto veiksmīgo sadarbību ar juridiskās palīdzības sniedzējiem, pašvaldību sociālajiem dienestiem un kriminālprocesa virzītājiem. JPA 2011.gadā ir organizējusi informatīvus seminārus pašvaldību sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju cietušajiem saņemšanas iespējām, kā arī aktīvi darbojusies JPA izstrādāto informatīvo bukletu „Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība maznodrošinātām un trūcīgām personām” un „Valsts kompensācijas cietušajiem” izplatīšanā Latvijas reģionos.



## 2. Iestādes darbības rezultāti un finanšu resursi

Nr.	Rezultatīvais rādītājs	2010.g.	2011.g.
<i>Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība</i>			
1.	Reģistrēto iesniegumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam skaits	2641	<b>3288</b>
2.	Lēmumu par valsts nodrošināto juridisko palīdzību (piešķiršanu un atteikumu) skaits	2534	<b>3084</b>
3.	Pārtraukts nodrošināt juridisko palīdzību	411	<b>540</b>
4.	Juridiskās palīdzības sniedzēju skaits (gada beigās)	141	<b>144</b>
4.1.	t.sk. zvērināti advokāti	108	<b>110</b>
4.2.	t.sk. zvērinātu advokātu palīgi	9	<b>7</b>
4.3.	t.sk. juristi	22	<b>26</b>
5.	Saņemto paziņojumu par sniegto juridisko palīdzību skaits	21 760	<b>23 222</b>
5.1.	t.sk. kriminālprocesā	19 108	<b>19 788</b>
6.	Izmaksātie līdzekļi par juridiskās palīdzības sniegšanu (LVL)	594 529	<b>652 542</b>
<i>Valsts kompensācijas cietušajiem</i>			
7.	Reģistrēto valsts kompensācijas pieprasījumu skaits	457	<b>456</b>
8.	Lēmumu par valsts kompensāciju (izmaksāšanu vai atteikumu) skaits	439	<b>464</b>
9.	Personu, kuras saņēmušas valsts kompensāciju, skaits	376	<b>406</b>
10.	Izmaksātās valsts kompensācijas no kopējā izskatīto valsts kompensācijas pieprasījumu skaita, %	82	<b>89</b>
11.	Valsts kompensācijās izmaksātie līdzekļi (LVL)	200 000	<b>170 000</b>
12.	Valsts kompensācijās izmaksāto summu piedziņa, Ls	32 303	<b>41 005</b>
<i>Cits</i>			
13.	Reģistrēto iesniegumu, kas nav iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam vai valsts kompensācijas pieprasījumi, skaits	202	<b>231</b>
14.	<b>Informatīvo pasākumu skaits</b>	5	<b>8</b>

### 2.1. Darbība valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanā

Atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumam viena no JPA funkcijām ir nodrošināt juridisko palīdzību maznodrošinātām un trūcīgām personām un personām, kuras pēkšņi nonākušas tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas tām liedz



nodrošināt savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ), vai atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā.

Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība 2011.gadā tika apmaksāta saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību”. Minēto Ministru kabineta noteikumu 59.punktā noteikts, ka no 2010.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim tiek saglabāts 2010.gadam noteiktais samaksas apmērs par sniegtajiem valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem. Līdz ar to 2011.gadā nemainījās samaksas apmērs kādā no sniegto valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem.

2011.gada 4.augustā veikti būtiski grozījumi Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā, atbilstoši kuriem tika paplašināts to personu loks, kurām ir tiesības pieprasīt juridisko palīdzību, proti ārzemniekiem, kuri Imigrācijas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā ir pakļauti izraidīšanas procedūrai (turpmāk — izraidāmie ārzemnieki).

Atbilstoši Imigrācijas likuma 50.<sup>2</sup> panta pirmajai daļai ārzemniekam tiesības uz juridisko palīdzību Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajā gadījumā un apjomā ir, ja: 1) viņam nepietiek līdzekļu, viņš uzturas Latvijā, un attiecībā uz viņu izdotā izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpilde tiek apturēta; 2) viņš šajā likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā aizturēts un uzturas Latvijā Republikā speciāli iekārtotās telpās vai izmitināšanas centrā.

Pirmajā gadījumā, kad ārzemniekam nav pietiekamu līdzekļu savu tiesību aizsardzībai, viņš uzturas Latvijā un attiecībā uz viņu izdotā izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpilde tiek apturēta, viņam ir tiesības pieprasīt valsts nodrošināto juridisko palīdzību izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanai Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajā apjomā. Šajā gadījumā ārzemnieks iesniedz iestādē, kas pieņēma lēmumu par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu vai lēmumu par piespiedu izraidīšanu (Valsts robezsardzē vai Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē), iesniegumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumu un ienākumiem, kuru minētā iestāde nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darba dienā, pārsūta iestādei, kas ir atbildīga par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu, pievienojot lēmumu par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu vai lēmumu par piespiedu izraidīšanu un izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu kopijas. Minētā iesnieguma iesniegšana Valsts



robežsardzē vai Pilsnības un migrācijas lietu pārvaldē aptur tā pārsūdzēšanas termiņu līdz dienai, kad ārzemniekam, pamatojoties uz JPA lēmumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu, ir sniegta pirmā juridiskā konsultācija vai ir pieņemts lēmums par atteikumu piešķirt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, lai ārzemniekam tiktu nodrošinātas tiesības uz valsts garantēto juridisko palīdzību, proti, JPA būtu iespējas izvērtēt iesniegumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumu un pieņemt attiecīgo lēmumu.

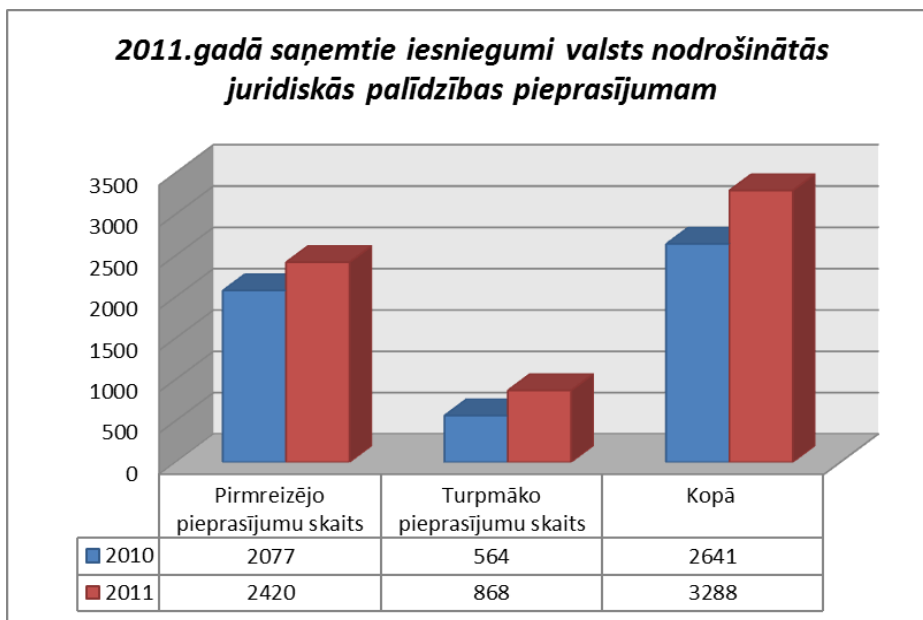
Otrajā gadījumā, ja ārzemnieks Imigrācijas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā aizturēts, uzturas Latvijas Republikā speciāli iekārtotās telpās vai izmitināšanas centrā un saskaņā ar Imigrācijas likumā noteikto lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpilde turpinās, bet izraidīšanas procedūras organizēšanai ir nepieciešams noteikts laika posms, likums paredz ārzemniekam tūlītēju iespēju saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību pārsūdzēšanas stadijā, proti, noteic atsevišķu procedūru, atbilstoši kurai Valsts robežsardze nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darba dienā pēc lēmuma par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pieņemšanas uzaicina juridiskās palīdzības sniedzēju atbilstoši JPA sastādītam juridiskās palīdzības sniedzēju sarakstam.

Atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 33.<sup>1</sup> panta otrajai daļai JPA sastāda juridiskās palīdzības sniedzēju sarakstu reizi kalendārā gada ceturksnī līdz katra ceturkšņa trešā mēneša piecpadsmitajam datumam un piecu dienu laikā nosūta iestādei, kas Imigrācijas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā aiztur izraidāmo ārzemnieku.

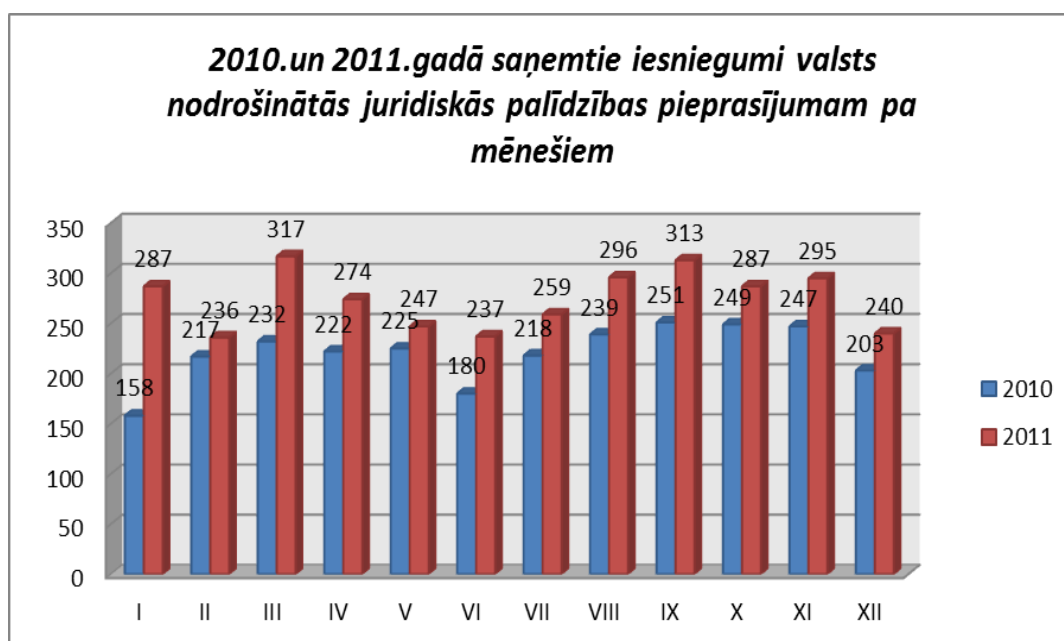


### 2.1.1. Saņemtie iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam

JPA 2011.gadā saņemti 3288 pieteikumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam, kas ir par 20% jeb 647 pieprasījumiem vairāk nekā 2010.gadā.

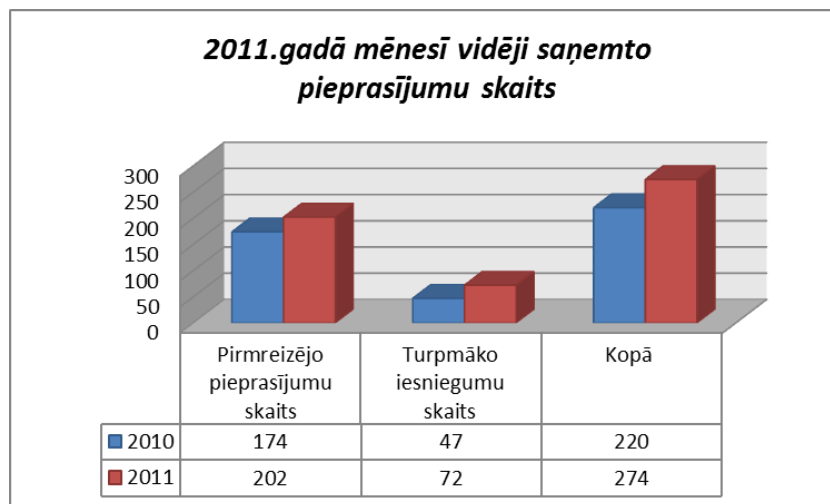


Visvairāk iesniegumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam 2011.gadā saņemti martā, augustā un septembrī – attiecīgi 317, 296 un 313.





Vidēji mēnesī JPA 2011.gadā saņēma 274 iesniegumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam (202 – pirmreizējie juridiskās palīdzības pieprasījumi un 72 turpmākās juridiskās palīdzības pieprasījumi), kas ir par 20% vairāk nekā 2010.gadā.

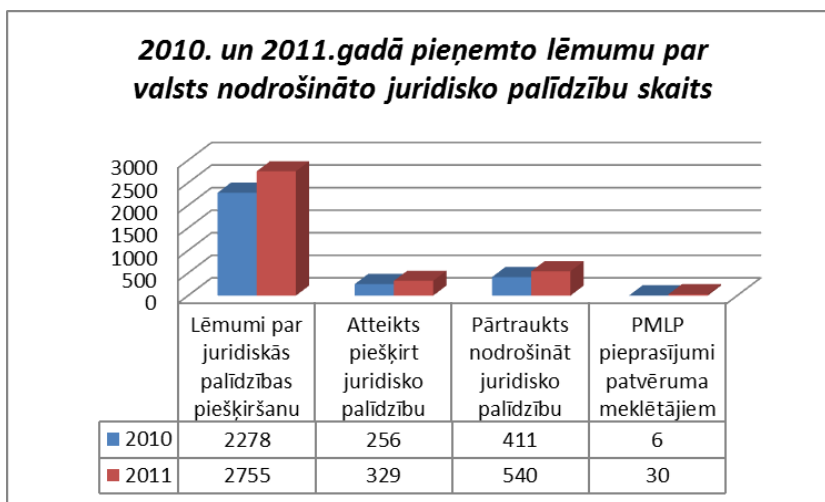


### 2.1.2. Lēmumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību

Parametrs	2010.gadā	2011.gadā	+/-	%
<i>Lēmumi par juridiskās palīdzības piešķiršanu</i>	2278	2755	+477	+17%
<i>Atteikts piešķirt juridisko palīdzību</i>	256	329	+73	+22%
<i>Pārtraukts nodrošināt juridisko palīdzību</i>	411	540	+129	+24%
<i>PMLP pieprasījumi patvēruma meklētājiem</i>	6	30	+24	+80%

Salīdzinājumā ar 2010.gadu pārskata periodā par 17% jeb 477 lēmumiem ir palielinājies pieņemto lēmumu par juridiskās palīdzības piešķiršanu skaits un par 22% jeb 73 lēmumiem atteikumu skaits.

2011.gadā ir pieaudzis to gadījumu skaits, kad JPA lēmusi par juridiskās palīdzības pārtraukšanu, proti – par 129 jeb 24% gadījumu. Tāpat būtiski ir palielinājies Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pieprasījumu skaits patvēruma meklētājiem – par 24 gadījumiem vairāk nekā 2010.gadā.



Līdzīgi kā 2010.gadā, pārskata periodā JPA pēc juridiskās palīdzības civillietās personas pārsvarā ir vērsušās strīdu risināšanai saistībā ar:

1) ģimenes tiesībām (laulības šķiršana, uzturlīdzekļu piedziņa bērna vai savam uzturam, uzturlīdzekļu palielināšana vai samazināšana, vēršot piedziņu pret otru bērna vecāku, saviem vecākiem vai vecvecākiem, paternitātes noteikšana vai paternitātes pieņēmuma apstrīdēšana, saskarsmes tiesību noteikšana u.c.);

2) dzīvokļa tiesībām plašākā nozīmē (īres un komunālo pakalpojumu samaksas strīdi, pamatpakalpojumu nenodrošināšana, izlikšana no dzīvojamās telpas, īpašumtiesību atjaunošana u.c.);

3) darba tiesībām (atjaunošana darbā, nesamaksātā darba samaksa, kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu, kompensāciju piedziņa u.c.);

4) zaudējumu piedziņu (kustamā un nekustamā īpašuma bojāšanas gadījumi, prasības saistībā ar noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarīto kaitējumu personas veselībai, dzīvībai u.c).

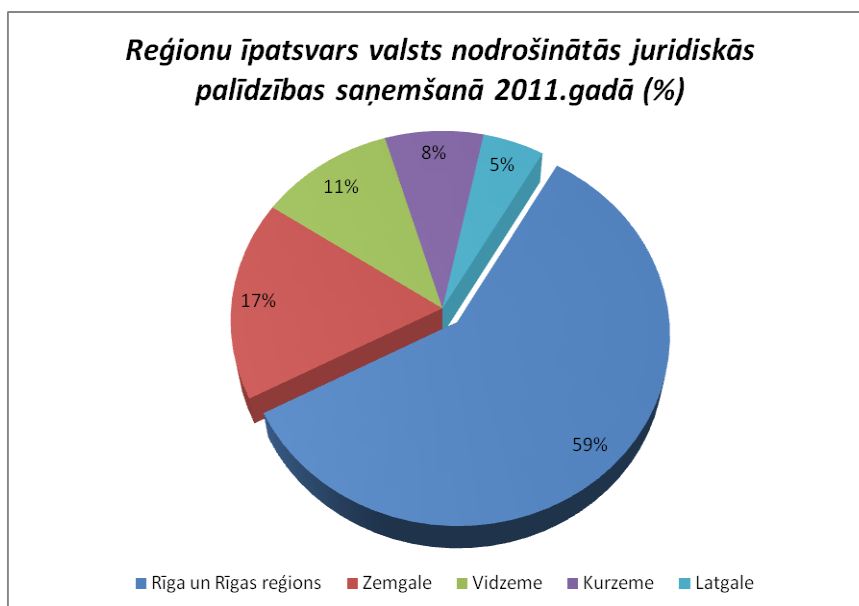
2011.gadā saņemti arī iesniegumi par turpmāko valsts nodrošināto juridisko palīdzību privātās apsūdzības kriminālprocesos un juridiskās palīdzības pieprasījumi pārrobežu civillietās.

Saistībā ar juridisko palīdzību pārrobežu civillietās 2011.gadā salīdzinājumā ar 2010.gadu ir samazinājies Latvijas pārsūtāmo juridiskās palīdzības pieprasījumu citā Eiropas Savienības dalībvalstī skaits, savukārt palielinājies JPA saņemto citas Eiropas Savienības dalībvalsts pārsūtīto juridiskās palīdzības pieprasījumu skaits.

Pārskata periodā vairāk kā pusei no personām jeb 51%, kurām piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība, dzīvesvieta ir Rīga un Rīgas reģions (59%), savukārt ārpus Rīgas pēc valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības visvairāk bija vērsušies Zemgales



reģionā dzīvojošie, proti, 17%, pēc tam Vidzemes reģionā un Kurzemes reģionā dzīvojošie, proti, 11% un 8%, bet vismazāk Latgales reģionā – 5%.



### 2.1.3. Sadarbība ar juridiskās palīdzības sniedzējiem

JPA valsts nodrošināto juridisko palīdzību civillietās (t.sk. pārrobežu strīdos) un administratīvajās lietās apelācijas procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros un kopš 2011.gada 23.decembra lēmuma par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu vai lēmuma par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanas ietvaros nodrošina, slēdzot juridiskās palīdzības līgumus ar juridiskās palīdzības sniedzējiem. Uz 2011.gada beigām JPA bija noslēgti 144 juridiskās palīdzības līgumi.

JPA nodrošina samaksu par personu aizstāvību un cietušo pārstāvību kriminālprocesos, ko juridiskās palīdzības sniedzēji nodrošina pēc kriminālprocesa virzītāju uzaicinājumiem.

Kriminālprocesa virzītājs lēmumu par nepieciešamību nodrošināt pārstāvi kriminālprocesā paziņo attiecīgās tiesas darbības teritorijas zvērinātu advokātu vecākajam gadījumos, kad aizstāvja piedalīšanās kriminālprocesā ir obligāta, bet persona nav vēlējusies aizstāvi, kā arī gadījumā ja persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, nav noslēgusi vienošanos par aizstāvību un ja tās mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju samaksāt par aizstāvja palīdzības nodrošināšanu no saviem līdzekļiem (nepilngadīgās cietušās personas pārstāvja vai cietušās pilngadīgas, trūcīgas vai maznodrošinātas personas pārstāvja uzaicināšanai). Šādos gadījumos Zvērinātu advokātu vecākais pēc procesa virzītāja





pieprasījuma saņemšanas paziņo procesa virzītājam par konkrētā advokāta piedalīšanos kriminālprocesā. Savukārt, JPA nodrošina samaksu zvērinātu advokātu vecākajiem.

Kopš 2011.gada 23.decembra JPA arī nodrošina samaksu par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību izraidāmajiem ārzemniekiem, ja viņi šajā likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā aizturēti un uzturas Latvijas Republikā speciāli iekārtotās telpās vai izmitināšanas centrā.

2011.gadā saņemti 23 302 paziņojumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu par kopējo summu – Ls 652 542, no tiem Ls 582 465 - par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu krimināllietās (pēc kriminālprocesa virzītāja pieprasījuma), Ls 68 216 - par juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās un Ls 1861 - par valsts juridiskās palīdzības sniegšanu administratīvajās lietās.

Parametrs	2010.gads		2011.gads	
	Paziņojumu skaits	Izmaksas apjoms (LVL)	Paziņojumu skaits	Izmaksas apjoms (LVL)
<i>Kopā</i>	21 812	594 529	23 302	652 542
<i>Krimināllietās</i>	19 114	541 022	19 788	582 465
<i>Civillietās</i>	2 606	51 037	3 434	68 216
<i>Administratīvajās lietās</i>	40	1 010	-	-
<i>Par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu Ārstniecības likuma 68.<sup>1</sup> panta noteiktajā kārtībā.</i>	52	1 460	80	1 861

## 2.2. Darbība, nodrošinot valsts kompensāciju izmaksu

Apkopojot JPA darbības rezultātus, secināms, ka 2011.gadā saglabājas stabila pieprasījuma pieauguma tendence pēc iestādes sniegtā pakalpojuma – valsts kompensācijas cietušajiem.

Atbilstoši likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” mērķim valsts kompensāciju izmaksāšana tiek nodrošināta personām, kuras Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā ir atzītas par cietušajiem, par tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām vai mantisko zaudējumu, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā iestājusies personas nāve vai cietušajam nodarīti smagi, vidēja smaguma miesas bojājumi, aizskarta personas dzimumneaizskaramība vai cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu.

Atbilstoši Eiropas Savienības Padomes 2003.gada 27.janvāra direktīvai 2003/8/EK, kuras mērķis ir pilnveidot tiesu pieejamību pārrobežu strīdos, nosakot kopīgus obligātus noteikumus attiecībā uz juridisko palīdzību šādos strīdos, un 2004.gada 29.aprīļa direktīvai

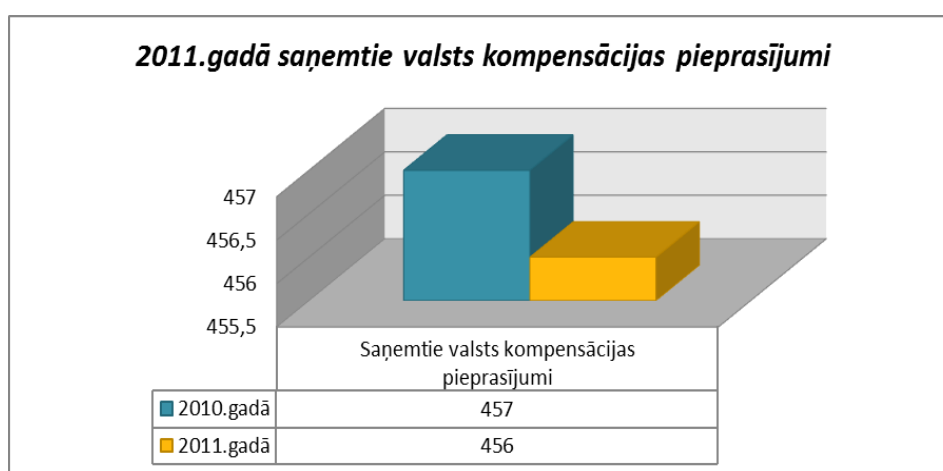


2004/80/EK par kompensāciju noziegumos cietušajiem, JPA nodrošina valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensācijas cietušajiem arī pārrobežu gadījumos.

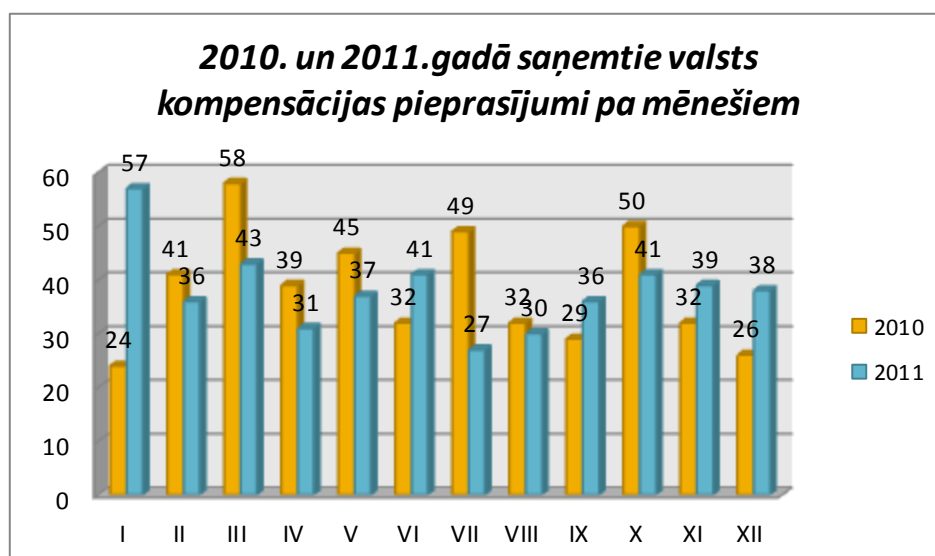
### 2.2.1. Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi

2011.gadā nav samazinājies tīšos noziedzīgos nodarījumos cietušo personu skaits, kuri izmantoja savas tiesības saņemt valsts kompensāciju, līdz ar to pieprasījums saglabājies 2010.gada līmenī.

Kopumā 2011.gadā JPA ar valsts kompensācijas pieprasījumiem vērsušās 456 personas.



Visvairāk valsts kompensācijas pieprasījumi JPA saņemti 2011.gada janvārī, martā, kā arī vienāds valsts kompensācijas pieprasījumu skaits jūnijā un oktobrī - attiecīgi 57, 43 un 41. Vidēji mēnesī JPA 2011.gadā saņēma 38 valsts kompensācijas pieprasījumus.

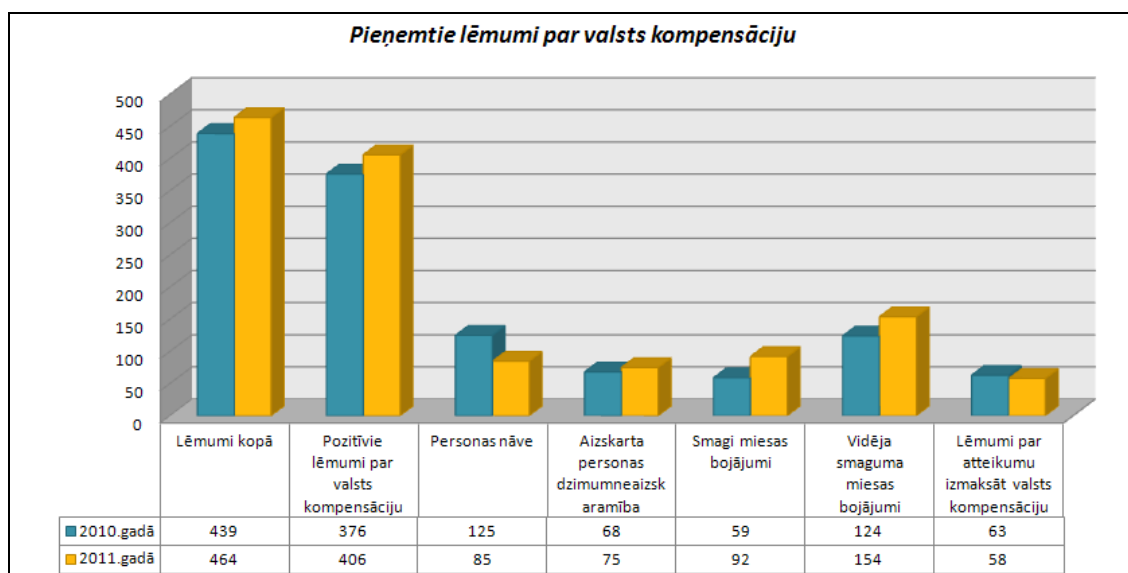




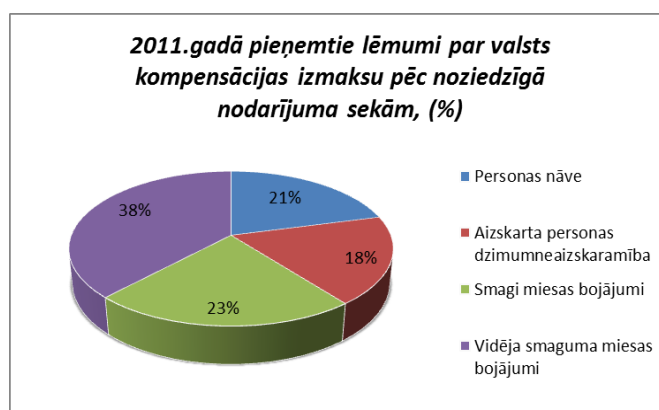
## 2.2.2. Lēmumi par valsts kompensāciju

Lēmums/kompensācijas pamatojums	2010.gadā	2011.gadā	+/-	%
<b>Pieņemti lēmumi (kopā)</b>	439	464	+25	+6%
<b>Pieņemti lēmumi par valsts kompensāciju izmaksu (kopā)</b>	376	406	+30	+7%
<b>Personas nāve</b>	125	85	-40	-32%
<b>Aizskarta personas dzimumneaizskaramība</b>	68	75	+7	+9%
<b>Smagi miesas bojājumi</b>	59	92	+33	+36%
<b>Vidēja smaguma miesas bojājumi</b>	124	154	+30	+20%
<b>Pieņemti lēmumi par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju</b>	63	58	-5	-8%

Pārskata periodā pieņemti 464 lēmumi par valsts kompensāciju: 406 jeb 87,5% personām pieņemts lēmums izmaksāt valsts kompensāciju, savukārt 58 jeb 12,5% personām ir atteikts izmaksāt valsts kompensāciju.



Salīdzinājumā ar 2010.gadu, 2011.gadā par 6% ir pieaudzis kopējais pieņemto lēmumu skaits. Par 7% palielinājies pozitīvo lēmumu par valsts kompensāciju izmaksu skaits.





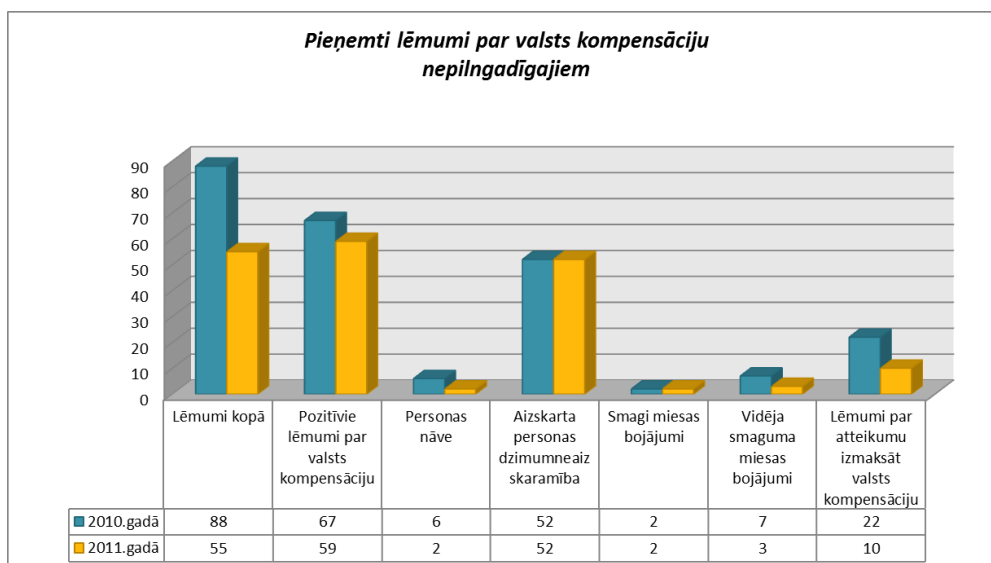
Tāpat ir palielinājies pieņemto lēmumu skaits izmaksāt valsts kompensāciju par šādām noziedzīgā nodarījuma sekām: aizskarta personas dzimumneaizskaramība (pieaugums par 9%), smagi miesas bojājumi (pieaugums par 36%) un vidēja smaguma miesas bojājumi (pieaugums par 20%). Savukārt par 32% ir samazinājies pieņemto lēmumu skaits, kad valsts kompensācija izmaksāta sakarā ar personas nāvi.

### ***Pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju nepilngadīgajiem***

<i>Lēmums/kompensācijas pamatojums</i>	<i>2010.gadā</i>	<i>2011.gadā</i>	<i>+/-</i>	<i>%</i>
<i>Pieņemti lēmumi (kopā)</i>	88	55	-36	-36%
<i>Pieņemti lēmumi par valsts kompensāciju izmaksu (kopā)</i>	67	59	-8	-12%
<i>Personas nāve</i>	6	2	-4	-67%
<i>Aizskarta personas dzimumneaizskaramība</i>	52	52	0	0
<i>Smagi miesas bojājumi</i>	2	2	0	0
<i>Vidēja smaguma miesas bojājumi</i>	7	3	-4	-57%
<i>Pieņemti lēmumi par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju</i>	22	10	-12	-55%

2011.gadā par 36% ir samazinājies kopējais pieņemto lēmumu par valsts kompensāciju skaits kriminālprocesos, kuros par cietušajiem ir atzītas nepilngadīgas personas.

Salīdzinājumā ar 2010.gadu pārskata periodā par 12% samazinājies lēmumu skaits par valsts kompensācijas izmaksu nepilngadīgo cietušo pārstāvjiem. 2011.gadā nemainīgs ir palicis pieņemto lēmumu par valsts kompensācijas izmaksu skaits sakarā ar nepilngadīgas personas aizskartu dzimumneaizskaramību, izmaksājot šādos noziedzīgos nodarījumos cietušajiem un to pārstāvjiem LVL 21 840.

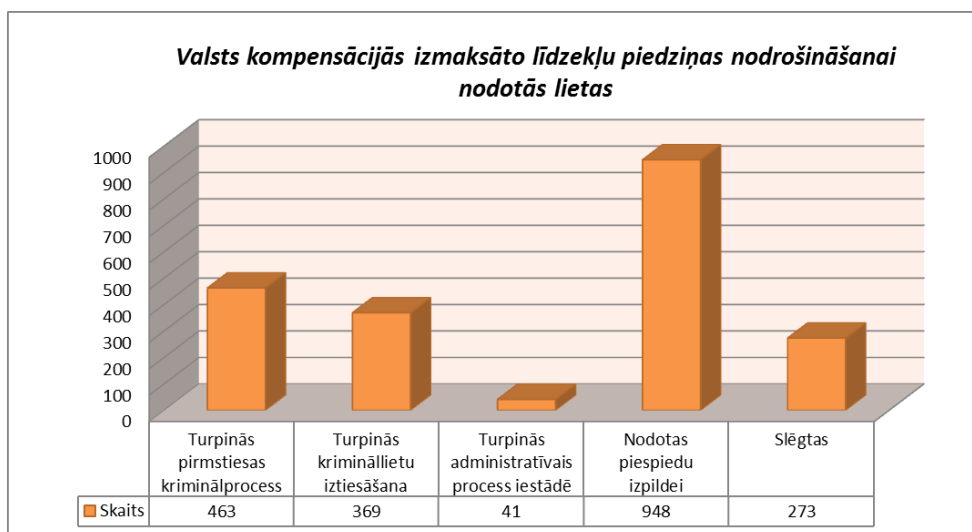




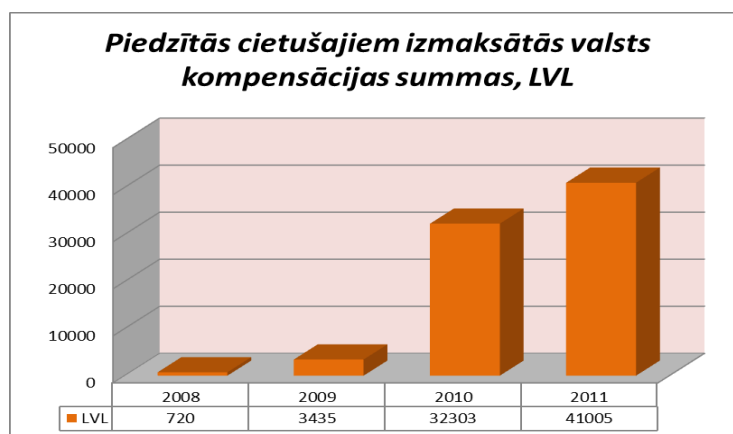
## 2.3. Darbība, nodrošinot izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu

Atbilstoši likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” 4.panta pirmās daļas 3. un 4.punktam viena no JPA funkcijām ir nodrošināt cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu. Cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa tiek nodrošināta Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā un administratīvā procesa ietvaros.

Kopš 2006.gada valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāto līdzekļu piedziņas nodrošināšanai nodotas 2094 lietas.



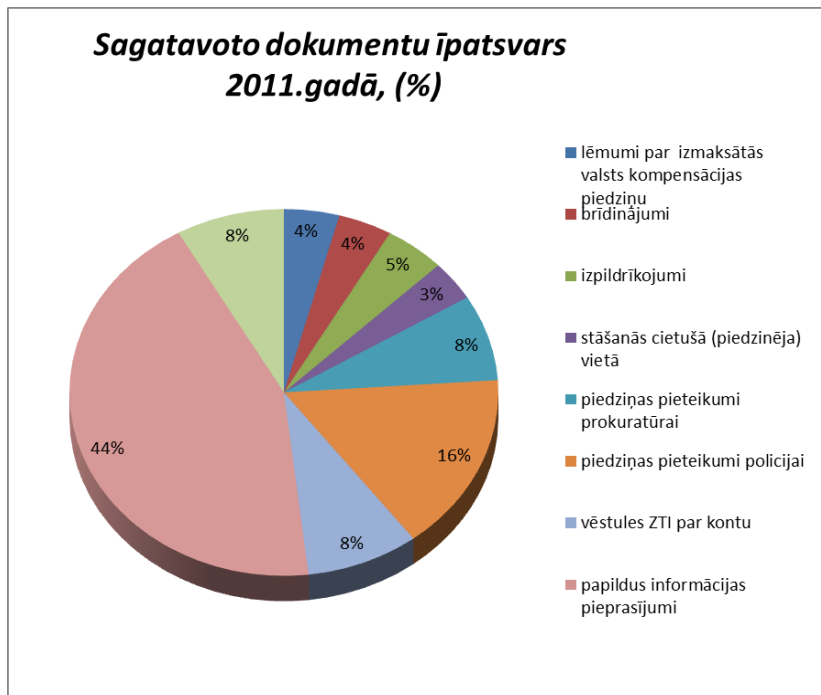
No tām 463 lietās turpinās pirmstiesas kriminālprocess policijā vai prokuratūrā, 369 lietās turpinās krimināllietas iztiesāšana tiesā, 41 lietā turpinās piedziņas administratīvais process iestādē, 948 lietas JPA nodevusi piespiedu izpildei zvērinātiem tiesu izpildītājiem un turpina piedziņas lietas virzības un rezultātu monitoringu, bet 273 lietas slēgtas.





2011.gadā valsts budžetā atgūti LVL 41005, kas ir par Ls 8702 jeb 26,94% vairāk kā 2010.gadā.

Līdz 2012.gadam valsts budžetā atgūti Ls 77462 kas ir 7,1% no visas līdz 2012.gadam valsts kompensācijās cietušajiem izmaksātās summas.



## 2.4. 2011.gadā veiktie pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai

### 2.4.1. Sniedzamo pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana

JPA sniegtā pakalpojuma – valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība - kvalitātes uzlabošanas nolūkā JPA pārstāvji 2011.gadā iesaistījās Ziemeļu Ministru padomes Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas „Valsts administrācija” projektā.

Nemot vērā Eiropas Savienības dalībvalstu normatīvajos aktos iestrādātos principus par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju un advokātu profesionālās kvalifikācijas celšanas nepieciešamību, kā arī nepieciešamību apzināt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanas pārrobežu strīdos leģislatīvos un praktiskos piemērus, JPA pārstāvji minētā projekta ietvaros devās zināšanu un pieredzes apmaiņas vizītēs uz Zviedriju un Norvēģiju. Apmaiņas vizītes ietvaros iegūtas zināšanas un pieredze par tiesisko regulējumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanā lietās.

Otrā JPA sniegtā pakalpojuma – valsts kompensācijas cietušajiem, pieejamības veicināšanai 2011.gadā tika izdota jauna valsts kompensācijas pieprasījuma veidlapa, proti,



2011.gada 15.augustā spēkā stājās Ministru kabineta 2011.gada 9.augusta noteikumi Nr.620 „Noteikumi par valsts kompensācijas pieprasījuma veidlapas paraugu”. Jauna valsts kompensācijas pieprasījuma veidlapa izdota, lai precizētu valsts kompensācijas pieprasījumā iekļaujamās informācijas apjomu un saskaņotu valsts kompensācijas pieprasījumā lietoto terminoloģiju ar likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” terminoloģiju.

Minētās veidlapas struktūrā veikti arī citi tehniski precizējumi, kas ļauj optimizēt un efektīvizēt valsts kompensācijas pieprasījuma izskatīšanu, tā ir vieglāk saprotama un aizpildāma valsts kompensācijas pieprasītājam.

2011.gada 8.septembrī pieredzes apmaiņas vizītē JPA apmeklēja Zviedrijas kompetentās iestādes (Crime Victim Compensation and Support Authority) pārstāvji un iepazinās ar JPA darbu un tiesisko regulējumu attiecībā uz valsts kompensācijām cietušajiem.

Arī attiecībā uz piedziņas procesu, JPA turpina apzināt piedziņas procesu kavējošos faktorus, apkopot iespējamus risinājumus piedziņas procesa efektīvizēšanai, par to informējot arī Tieslietu ministriju. 2011.gadā notikušas vairākas starpinstiūciju sanāksmes, lai aktualizētu ar cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu saistītus jautājumus, kā rezultātā pieņemts lēmums 2012.gadā izstrādāt grozījumus likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem” un Kriminālprocesa likumā.

#### **2.4.2.Komunikācija ar sabiedrību**

Pārskata periodā saglabājusies pieprasījuma pieauguma tendence pēc iestādes sniegtajiem pakalpojumiem, kas liecina par pēdējo gadu laikā kopumā pieaugušo sabiedrības izpratni par JPA sniegto pakalpojumu saturu. Minētais skaidrojams ar iestāžu veiksmīgu sadarbību, nodrošinot iedzīvotājiem iespēju vērsties pēc nepieciešamās informācijas par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas kārtību pie pašvaldību sociālajiem dienestiem un par valsts kompensāciju cietušajiem pie procesu virzītājiem - amatpersonas vai tiesas, kas konkrētajā brīdī vada kriminālprocesu.

Sniegto pakalpojumu pieejamībai un kvalitātes uzlabošanai 2011.gadā JPA ir turpinājusi uzsāktu informatīvo semināru ciklu pašvaldību sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem un kriminālprocesu virzītājiem. Informatīvie semināri par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensācijām 2011.gadā novadīti Burtnieku un Valkas novadu pašvaldību sociālo dienestu, Jaunjelgavas sociāla dienesta un Tukuma novada domes sociālā dienesta darbiniekiem. JPA sniegtā pakalpojuma – valsts kompensācijas



cietušajiem efektīvizēšanai 2011.gadā JPA pārstāvji novadījuši seminārus Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē, Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirknī, Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes iecirknī, kā arī Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Ventspils iecirknī.

Pārskata periodā veiksmīgi turpināta sadarbība JPA izstrādāto informatīvo bukletu izplatīšanā visos Latvijas reģionos. Kopumā 2011.gadā izplatīti 3285 bukleti „Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība maznodrošinātām un trūcīgām personām” un 24 980 bukleti „Valsts kompensācijas cietušajiem”.

Sabiedrības informēšanas nolūkā JPA interneta mājas lapā [www.jpa.gov.lv](http://www.jpa.gov.lv) regulāri tiek aktualizētas jaunākas ziņas, tajā skaitā, nosūtīta informācija masu saziņas līdzekļiem, kā arī publikācijas presē, jaunākie statistikas dati un darbības rādītāji. JPA interneta mājas lapā iedzīvotājiem nodrošināta atbilžu sniegšana uz e-vēstulēm par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju cietušajiem saņemšanas iespējām.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2011.gadā iedzīvotāji aktīvi izmantoja (1580 reizes) bezmaksas informatīvo tālruni 80001801 (pieejams no fiksētās tālrunu līnijas) lai iegūtu informāciju par iestādes sniegto pakalpojumu saņemšanas iespējām.

## 2.5. Budžeta informācija

### 2.5.1. No valsts budžeta saņemto līdzekļu izlietojums

Nr.	Finansiālie rādītāji	2010.gadā	2011.gadā
1.	<i>Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)</i>	1 406 275	1 405 073
1.1.	<i>dotācijas</i>	1 406 275	1 405 105
1.2.	<i>maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi</i>	-	-
1.3.	<i>ārvalstu finanšu palīdzība</i>	-	-
1.4.	<i>Ziedojumi un dāvinājumi</i>	-	-
2.	<i>Izdevumi (kopā)</i>	1 406 275	1 405 073
2.1.	<i>uzturēšanas izdevumi (kopā)</i>	1 406 275	1 394 306
2.1.1.	<i>Kārtējie izdevumi</i>	1 206 275	1 394 306
2.1.2.	<i>Procentu izdevumi</i>	-	-
2.1.3.	<i>Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti</i>	200 200	170 000
2.1.4.	<i>Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība</i>	-	-
2.1.5.	<i>uzturēšanas izdevumu transferti</i>	-	-
2.2.	<i>Izdevumi kapitālieguldījumiem</i>	-	10 768

JPA budžetu 2011.gadā veidoja valsts budžeta programma – 45.00.00 „Juridiskās palīdzības nodrošināšana”. Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2011.gadam” JPA 2011.gadam piešķirtais valsts budžeta finansējums bija LVL 1 405 105 un atbilstoši galvenajiem darbības virzieniem, tas tika apgūts pilnībā.





## 2.5.2. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība

Piešķirtais finansējums valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai 2011.gadā bija LVL 747 434 (t.sk., LVL 15 000 pārdaļīti no JPA uzturēšanai piešķirti valsts budžeta līdzekļiem un par LVL 30 000 palielināts finansējums saskaņā ar Finanšu ministrijas 2011.gada 2.decembra rīkojumu Nr.585 „Par pamatbudžeta apropriācijas pārdali starp programmām, apakšprogrammām un budžeta izdevumu kodiem, atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”). Minētais finansējums apgūts pilnībā.

2011.gadā reģistrēti 3 288 iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam, pieņemti 2 755 lēmumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu, sagatavoti 329 atteikumi piešķirt valsts nodrošināto juridisko palīdzību un 540 lēmumi pārtraukt nodrošināt valsts nodrošināto juridisko palīdzību.

Samaksa par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu 2011.gadā veikta atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību”. Minēto Ministru kabineta noteikumu 59.punktā noteikts, ka no 2010.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim tiek saglabāts Ministru kabineta 2008.gada 22.decembra noteikumos Nr.1068 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību” 2009.gadam noteiktais samaksas apmērs par sniegtajiem valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības veidiem. Līdz ar to 2011.gadā netika palielināts samaksas apmērs par sniegto juridisko palīdzību.

2011.gadā JPA no juridiskās palīdzības sniedzējiem saņēmusi 23 302 paziņojumus par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību, t.sk., krimināllietās – 19 788, pēc JPA norīkojuma – 3 434, kā arī par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību saskaņā ar Ārstniecības likuma 68.<sup>1</sup> pantu – 80 paziņojumus.

### *Valsts nodrošinātājai juridiskajai palīdzībai izmaksātie valsts budžeta līdzekļi*

<i>Budžeta līdzekļu izmaksa</i>	<i>2010.gadā (LVL)</i>	<i>2011.gadā (LVL)</i>	<i>+/-</i>	<i>%</i>
<i>Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)</i>	<i>594 529</i>	<i>652 542</i>	<i>+57 230</i>	<i>+10%</i>
<i>Administratīvajās lietās</i>	<i>1 010</i>	<i>1 437</i>	<i>+427</i>	<i>+30%</i>
<i>Civillietās</i>	<i>51 037</i>	<i>68 216</i>	<i>+17 179</i>	<i>+25%</i>
<i>Krimināllietās pēc JPA norīkojuma</i>	<i>394</i>	<i>35</i>	<i>-359</i>	<i>-91%</i>
<i>Krimināllietās pēc procesa virzītāja uzaicinājuma</i>	<i>542 482</i>	<i>582 854</i>	<i>+39 983</i>	<i>+7%</i>
<i>t.sk. saskaņā ar Ārstniecības likuma 68.<sup>1</sup> pantu</i>	<i>1 460</i>	<i>1 861</i>	<i>+401</i>	<i>+22%</i>



Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1093 "Noteikumi par zvērinātu advokātu vecākā atlīdzības un atlīdzināmo izdevumu noteikšanas kārtību un apmēriem" un Ministru kabineta 2011.gada 21.jūnija noteikumiem Nr.468 Grozījumi Ministru kabineta 2008.gada 22.decembra noteikumos Nr.1093 "Noteikumi par zvērinātu advokātu vecākā atlīdzības un atlīdzināmo izdevumu noteikšanas kārtību un apmēriem", kas stājās spēkā 2011.gada 1.jūlijā, JPA 2011.gadā Latvijas Zvērinātu advokātu padomei zvērinātu advokātu vecāko atlīdzībai un atlīdzināmo izdevumu segšanai pārskaitīja LVL 95 281.

### 2.5.3. Valsts kompensācijas cietušajiem

2011.gadā piešķirtais finansējums valsts kompensāciju izmaksai bija LVL 170 000, un tas tika apgūts pilnībā.

Atbilstoši likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” pārejas noteikumu 3.punktam līdz 2013.gada 1.janvārim izmaksājamās valsts kompensācijas apmērs tiek aprēķināts, par pamatu ņemot trīs minimālās mēneša darba algas. Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi” 2.punktu 2011.gadā minimālā mēneša darba alga Latvijas Republikā ir LVL 200, kas salīdzinoši ar 2009.gadu ir pieaugusi par 11%.

2011.gadā valsts kompensācijas maksimālais apmērs ir trīs valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas. Pārskata periodā saņemti 456 valsts kompensācijas pieprasījumi. JPA 2011.gadā pieņēma 406 lēmumus par valsts kompensācijas izmaksu un 58 lēmumus par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju.

#### *Valsts kompensācijās izmaksātie valsts budžeta līdzekļi*

<i>Budžeta līdzekļu izmaksa</i>	<i>2010.gadā (LVL)</i>	<i>2011.gadā (LVL)</i>	<i>+/-</i>	<i>%</i>
<i>Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)</i>	<i>200 000</i>	<i>170 000</i>	<i>-30 000</i>	<i>-15%</i>
<i>Personas nāve</i>	<i>89 056</i>	<i>53 160</i>	<i>-35 896</i>	<i>-40%</i>
<i>Aizskarta personas dzimumneaizskaramība</i>	<i>37 044</i>	<i>30 980</i>	<i>-6 064</i>	<i>-16%</i>
<i>Smagi miesas bojājumi</i>	<i>30 007</i>	<i>39 554</i>	<i>+9 547</i>	<i>+32%</i>
<i>Vidēja smaguma miesas bojājumi</i>	<i>43 893</i>	<i>46 306</i>	<i>+2 413</i>	<i>+5%</i>

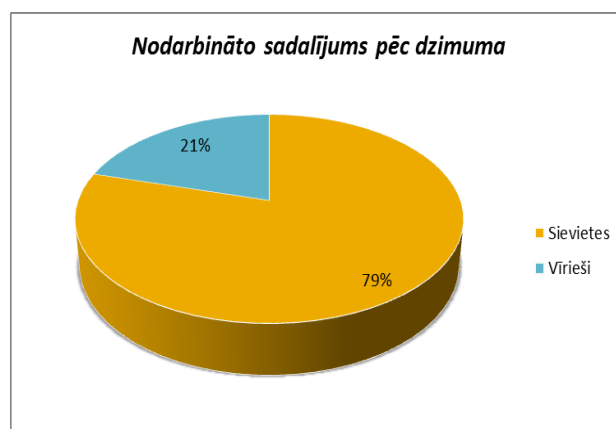


### 3. Personāls

2011.gada beigās JPA bija 34 štata vietas, no tām 19 valsts civildienesta ierēdņu un 15 darbinieku amatu vietas. Salīdzinot ar 2010.gada nogali, štata vietu skaits pārskata gadā tika samazināts par 3 štata vietām jeb 8%.

JPA deleģēto funkciju un uzdevumu izpildi nodrošināja piecas struktūrvienības: Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa, Juridiskā nodaļa, Piedziņas nodaļa, Administratīvās un finanšu vadības nodaļa un Lietvedības nodaļa.

No iestādē nodarbināto darbinieku skaita 27 jeb 79% ir bijušas sievietes, bet 7 jeb 21% - vīrieši.



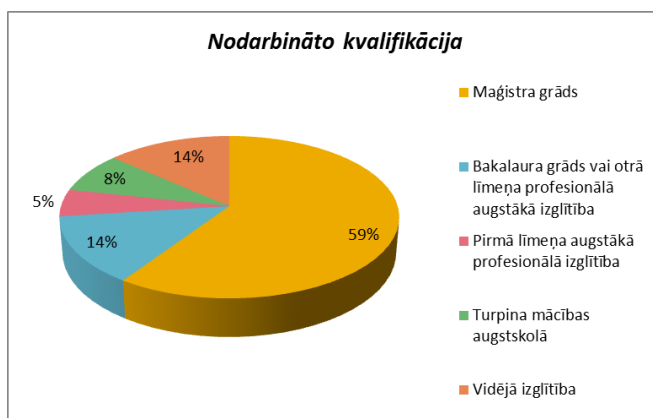
Darba tiesiskās attiecības ar JPA 2011.gadā nodibināja 9 darbinieki, valsts civildienesta attiecības - 3 ierēdņi. Izbeidza darba tiesiskās attiecības 10 darbinieki, bet valsts civildienesta attiecības - 3 ierēdņi.

Pārskata periodā JPA strādājošo vidējais vecums bija 35 gadi, bet sadalījums vecuma grupās ir šāds:

- vecumā no 20 līdz 29 gadiem - 11 darbinieki;
- vecumā no 30 līdz 39 gadiem – 13 darbinieki;
- vecumā no 40 līdz 49 gadiem – 6 darbinieki;
- vecumā no 50 līdz 59 gadiem – 3 darbinieki;
- vecumā no 60 līdz 69 gadiem – 1 darbinieks.



JPA strādā kvalificēti un iestādei lojāli darbinieki. Iestādes attīstību un kvalitatīvu uzdevumu izpildi nodrošina profesionāls personāls.



No 34 strādājošiem JPA darbiniekiem: 22 darbiniekiem ir maģistra grāds, 5 darbiniekiem - bakalaura grāds vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība, 2 darbiniekiem - pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība un 5 darbiniekiem - vidējā izglītība. 3 darbinieki turpina studijas augstskolā.

Kvalifikācijas celšanai 2011.gadā JPA darbinieki apmeklēja dažādus kursus un seminārus: „Publiskā un privātā partnerība”, „Publisko iepirkumu likuma piemērošanas problēmas”, „Politikas plānošana un to dokumentu izstrāde”, „Publisko iepirkumu likumā noteiktās iepirkumu optimizēšanas un modernizēšanas iespējas”, „Grozījumi civilprocesā”, „Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2011.gada judikatūra”, „Patvēruma meklētāju aizturēšana un alternatīvas aizturēšanai”, „ES projektu sagatavošanas kārtība un uzskaitē”, „Valsts un pašvaldību darbinieku apmācība darbam ar EIS Elektronisko katalogu” un „Korupcijas novēršana”. Tika apmeklēti arī semināri par finanšu jautājumiem un jaunāko darba likumdošanā un atbildības noteikšanā. JPA strādājošie juriskonsulti 2011.gadā apmeklēja konferenci „Advokatūrai – 90”.

Pārskatā gadā Ziemeļu Ministru padomes Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas „Valsts administrācija” projekta „Zināšanu un pieredzes apmaiņa, attīstot valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un advokatūras profesionālās darbības sistēmas” ietvaros notika pieredzes apmaiņas vizītes un JPA darbinieki devās ārvalstu komandējumos uz Zviedriju un Norvēģiju. Somijā JPA pārstāvis piedalījās *International Legal Aid Group* organizētajā ikgadējā konferencē par juridisko palīdzību un ar to saistītajām aktualitātēm.



JPA novērtē un atbalsta savu darbinieku centienus profesionālajā izaugsme. Atzīmējot Latvijas valsts proklamēšanas 93.gadadienu, JPA apbalvojumus par ieguldījumu iestādes attīstībā un valsts kompensācijas sistēmas pilnveidošanā, par priekšzīmīgu un godprātīgu pienākumu pildīšanu, nesavtīgu attieksmi un ieguldījumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sistēmas attīstībā, par ieguldījumu iestādes darbības nodrošināšanā, par priekšzīmīgu darba pienākumu izpildi, par ieguldījumu kolektīva saliedēšanā saņēma 20 darbinieki. Darbiniekiem tika pasniegti vienpadsmit atzinības raksti, divas zelta nozīmītes un septiņas sudraba nozīmītes.

2011.gadā viens JPA darbinieks par ilggadīgu, godprātīgu darbu un nozīmīgu ieguldījumu JPA attīstībā saņēma Tieslietu ministrijas iedibināto apbalvojumu – II pakāpes Tieslietu ministrijas Atzinības rakstu un sudraba spalvu.



## 4. Plānotie pasākumi 2012.gadā

JPA izvirzītās prioritātes 2012.gadam:

1) izstrādāt priekšlikumus iesnieguma par juridiskās palīdzības līguma slēgšanu veidlapas paraugam;

2) turpināt darbu pie valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju loka paplašināšanas, kā arī darba kvalitātes (kontroles mehānisma izveidošana, balstoties uz lietu virzību un rezultātu un tml.), pakalpojumu pieejamības un kompetences celšanas;

3) izstrādāt priekšlikumus grozījumiem likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem”, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI ieviešanu, kā arī turpināt pilnveidot cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņas procesu;

4) turpināt darbu ES projektos, kuros JPA ir partneris:

4.1) Tieslietu ministrijas 2012.gada 1.janvārī uzsāktajā projektā Nr.JUST/2010/JPEN/AG/1546 „Atjaunojošā taisnīguma aktuālās problēmas, risināšanas perspektīvas Eiropas Savienībā” ar plānotajām aktivitātēm - konference „Mehānismi cietušo kompensācijai kriminālprocesā Eiropas Savienībā”, apmācību kurss „Cilvēktirdzniecības atpazīšana, izmeklēšana, novēršana kā efektīvs ierocis noziedzīgā fenomena izskaušanai”;

4.2) biedrības „Sabiedriskās politikas centra „Providus”” 2012.gadā īstenotajā EK krimināltiesību projektā „Atbalsta sistēma noziegumos cietušajiem – Latvijā un citur” ar aktivitātēm – veikt pētījumu un izveidot interneta portālu noziegumos cietušo atbalstam;



## Noderīgi:

1. JPA kontaktinformācija: bezmaksas informatīvais tālrunis: 80001801 (pieejams no fiksētās tālrunu līnijas), tālrunis: 67514224, fakss: 67514209, e-pasts: [jpa@jpa.gov.lv](mailto:jpa@jpa.gov.lv), mājas lapa: [www.jpa.gov.lv](http://www.jpa.gov.lv).
2. JPA mājas lapā [www.jpa.gov.lv](http://www.jpa.gov.lv) iespēja iesniegt e-vēstuli;
3. Informācija par apmeklētāju pieņemšanu:  
<http://www.jpa.gov.lv/atrasanas-vieta-un-pienemsanas-laiki>;
4. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība:  
<http://www.jpa.gov.lv/valsts-nodrosinata-juridiska-palidziba59>
5. Valsts kompensācija cietušajiem:  
<http://www.jpa.gov.lv/kompensacijas-cietusajiem60>
6. Informatīvie materiāli:  
<http://www.jpa.gov.lv/informativie-materiali>
7. Latvijas valsts portāls:  
<http://www.latvija.lv>